

แนวทางการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของรัฐวิสาหกิจ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 56 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิรับทราบ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการ ส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยในการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2551 - 2554 คณะรัฐมนตรีได้ให้ความสำคัญต่อการดำเนินการให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง ถูกต้อง เป็นธรรม และรวดเร็ว โดยกำหนดเป็นนโยบายด้านหนึ่งในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล และ กำหนดเป้าหมายให้หน่วยงานราชการร้อยละ 70 สามารถบรรลุผลตามตัวชี้วัดภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 รวมทั้งประชาชนร้อยละ 80 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐ

เพื่อเป็นการสนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นไปตามสิทธิการรับทราบ และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของบุคคลตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และ สอดคล้องตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 รวมทั้งกฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ได้กำหนดแนวทางการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของรัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ที่มาและความสำคัญ

1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 56 กำหนดให้บุคคลย่อม มีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคง ของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้ส่วนอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็น ข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

1.2 พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดหลักเกณฑ์ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนี้

หน่วยงานของรัฐ หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการ ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษา คดี องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

“มาตรา 7 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงาน

ของรัฐ

(4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด
ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการพิมพ์ลงในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

“ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร”

“มาตรา 9 ภายในบังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(1) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(2) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7(4)

(3) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(4) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(5) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงตามมาตรา 7 วรรคสอง

(6) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(7) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(8) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือ 15 อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนา หรือ ขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่เหมาะสมหน่วยงานของรัฐ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรา 14 นี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง”

1.3 ประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ สรุปได้ดังนี้

(1) ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีสถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้สะดวกตามกำลังบุคลากรและงบประมาณที่มีอยู่ เช่น ห้องสมุด หรือห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ซึ่งหน่วยงานของรัฐมีอยู่แล้ว

(2) ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำดัชนีที่มีรายละเอียดเพียงพอสำหรับประชาชนสามารถค้นหาข้อมูลข่าวสารตามข้อ 1 ได้เอง

(3) ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามข้อ 1 ไว้ให้ประชาชนสามารถตรวจดูได้โดยสะดวก กรณีมีความจำเป็นเรื่องสถานที่ที่จะแยกข้อมูลข่าวสารบางส่วนไปเก็บไว้ต่างหากหรือให้บริการ ณ สถานที่แห่งอื่นก็ได้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารประกอบด้วย กล่าวคือ ต้องมีเจ้าหน้าที่ของรัฐอำนวยความสะดวกในการนำข้อมูลข่าวสารที่แยกเก็บไว้ที่อื่นมาให้ประชาชนตรวจดู

(4) การให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานของรัฐจะกำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยก็ได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารด้วย

(5) การดำเนินการตามข้อ (1) ข้อ (2) และข้อ (3) ข้างต้น หน่วยงานของรัฐจะจัดข้อมูลข่าวสารไว้ที่ห้องสมุดของหน่วยงานอื่นหรือของเอกชนที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ตั้งของหน่วยงานของรัฐซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปใช้แทนก็ได้

1.4 หลักเกณฑ์และแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2544

หลักเกณฑ์และแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2544 หมวดที่ 3 การเปิดเผยสารสนเทศและความโปร่งใส กำหนดหลักการและแนวทางการเปิดเผยสารสนเทศดังนี้

“คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจมีหน้าที่ในการเปิดเผยสารสนเทศทั้งที่เป็นสารสนเทศทางการเงินและสารสนเทศที่ไม่ใช่ทางการเงินอย่างครบถ้วน เพียงพอ ตรงต่อความเป็นจริง เชื่อถือได้ สม่าเสมอ และทันเวลา เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนของรัฐวิสาหกิจได้รับทราบสารสนเทศอย่างเท่าเทียมกัน และดำเนินการตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540”

1.5 แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2551 - 2554

ในการจัดทำแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2551 - 2554 คณะรัฐมนตรีได้ให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยกำหนดไว้ในนโยบายที่ 8 การบริหารจัดการที่ดี นโยบายย่อยที่ 8.3 ส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการและสื่อสาธารณะอื่นได้อย่างกว้างขวาง ถูกต้อง เป็นธรรม และรวดเร็ว โดยกำหนดเป้าหมายเชิงนโยบาย ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ในการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

เป้าหมายเชิงนโยบายและตัวชี้วัด

เป้าหมายเชิงนโยบาย	ตัวชี้วัด
1. การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานข้อมูลข่าวสารภาครัฐสามารถขยายโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนให้ถูกต้อง เป็นธรรม และรวดเร็ว	หน่วยงานของรัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 สามารถบรรลุผลตามเกณฑ์มาตรฐานตัวชี้วัดภายใต้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ พ.ศ. 2540
2. ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง	ประชาชนร้อยละ 80 ได้รับข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐ

กลยุทธ์/วิธีการ

- 1) เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของทางราชการผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ
- 2) สร้างและพัฒนาความโปร่งใสของการปฏิบัติงานในหน่วยงานภาครัฐทุกระดับ

2. หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลของรัฐวิสาหกิจ

2.1 ดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังนี้

2.1.1 จัดสถานที่/จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำหรับให้บริการข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก

กรณีมีความจำเป็นเรื่องสถานที่ที่จะแยกข้อมูลข่าวสารบางส่วนไปเก็บไว้ต่างหากหรือให้บริการ ณ สถานที่แห่งอื่นก็ได้ โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชนผู้ขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารประกอบด้วย กล่าวคือ ต้องมีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการนำข้อมูลข่าวสารที่แยกเก็บไว้ที่อื่นมาให้ประชาชนตรวจดู

ทั้งนี้ รัฐวิสาหกิจสามารถจัดข้อมูลข่าวสารไว้ที่ห้องสมุดของหน่วยงานอื่นหรือของเอกชนที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับสถานที่ตั้งของหน่วยงานซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปใช้แทนก็ได้

2.1.2 มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารหรือปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลข่าวสารเป็นการเฉพาะ

2.1.3 มีป้ายบอกถึงที่ตั้งของสถานที่หรือศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่รัฐวิสาหกิจจัดไว้สำหรับการให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เข้าใจได้ง่ายและมองเห็นได้ชัดเจน

2.2 ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2544 และที่อาจมีการปรับปรุงต่อไป รวมทั้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน

2.2.1 คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจมีหน้าที่ในการเปิดเผยสารสนเทศทั้งที่เป็นสารสนเทศทางการเงินและสารสนเทศที่ไม่ใช่ทางการเงินอย่างครบถ้วน เพียงพอ ตรงต่อความเป็นจริง เชื่อถือได้ สม่่าเสมอ ทันเวลาและต้องทัดเทียมกัน

2.2.2 รัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะต้องปฏิบัติตามประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียนด้วย

2.3 มีการจัดระบบข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 9 ดังนี้

2.2.3 มีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

2.2.4 จัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารไว้ให้บริการ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอย่างชัดเจน และสามารถสืบค้นได้สะดวก รวดเร็ว

2.3 บริหารจัดการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 มีการมอบหมายให้ผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจเป็นผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ เป็นการเฉพาะ

2.3.2 ผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจให้ความสำคัญและควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ อย่างเคร่งครัด เช่น มีการประชุมเพื่อซักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติ เป็นต้น

2.3.3 จัดเก็บสถิติและสรุปผลการมาใช้บริการ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานและรายงานให้ผู้บริหารทราบอย่างสม่ำเสมอ

2.3.4 มีการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2547 ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว โดยมีเรื่องที่สามารถตอบสนองหรือให้บริการข้อมูลข่าวสารได้ภายในกำหนดร้อยละ 100

2.4 เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้บุคลากรในหน่วยงานและประชาชนทราบ ดังนี้

2.4.1 จัดอบรม/ให้ความรู้และ/หรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารและการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารตามบทบัญญัติของกฎหมายให้แก่บุคลากรของหน่วยงานอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

2.4.2 ประชาสัมพันธ์/เผยแพร่เกี่ยวกับผลการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการโดยเฉพาะการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 ให้ประชาชนรับทราบผ่านช่องทางต่างๆ อย่างน้อย 5 ช่องทาง โดย 1 ใน 5 ช่องทางจะต้องเป็นการเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

2.4.3 รับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่างๆ และนำความคิดเห็นของประชาชนมาพิจารณาประกอบการบริหารจัดการด้านการเปิดเผยหรือให้บริการข้อมูลข่าวสาร

2.5 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

2.5.1 มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการประกวดราคา ประกาศสอบราคาที่มีผู้อ่านาจลงนามแล้วบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน

**2.5.2 จัดทำสรุปผลจัดซื้อจัดจ้างรายเดือน และเผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน
ทุกเดือน**

.....